

Cultura, dret i sostenibilitat: una lectura de Mondiacult 2025

Published by [Interacció](#) [1] on 06/10/2025 - 11:42 | Last modification: 25/03/2026 - 15:04

La conferència Mondiacult 2025, celebrada a Barcelona, reafirma la cultura com a pilar del desenvolupament sostenible i bé públic mundial. Però, més enllà de la retòrica, el document final deixa obertes moltes incògnites sobre el pas dels compromisos diplomàtics a les transformacions reals.

Del 29 de setembre a l'1 d'octubre de 2025, Barcelona ha acollit la Conferència Mundial sobre Polítiques Culturals i Desenvolupament Sostenible (**Mondiacult 2025**). Els ministres i ministres de Cultura de més de 150 països han signat un document final ambiciosament titulat *Compromiso de los Ministros y Ministras de Cultura*. En ell s'hi formula una afirmació rotunda: **no hi ha futur sense cultura**.

La declaració reprèn el fil de la trobada de [Mèxic el 2022](#) [2] i desplega nou grans àmbits d'acció: drets culturals, educació, economia i treball decents, cultura per a la pau, acció climàtica, resposta en situacions de crisi, transformació digital, intel·ligència artificial i dades culturals. És, en aparença, un full de ruta global que aspira a fer de la cultura un pilar del desenvolupament sostenible post-2030. Però més enllà del consens diplomàtic, cal preguntar-se: fins a quin punt aquest document aporta novetats reals i compromisos vinculants?

El text reitera amb insistència principis ja coneguts: la cultura com a dret humà, la diversitat lingüística, la necessitat d'educació artística o la protecció de la llibertat d'expressió. Però la seva formulació recorda massa els compromisos previs, amb un risc evident de redundància. Les apel·lacions a “promoure”, “fomentar” o “reconèixer” configuren un vocabulari declaratiu que, sense mecanismes de seguiment ni obligacions concretes, pot quedar-se en retòrica. El mateix passa amb qüestions crucials com el **treball decent en el sector cultural**: es reconeix la necessitat de salaris justos i protecció social, però no s'articulen mecanismes financers ni s'estableixen compromisos mínims dels estats. La distància entre el text diplomàtic i les realitats laborals dels artistes i treballadors culturals és abismal.

Un dels apartats més nous és el vinculat a la **cultura i l'acció climàtica**. Aquí el document proposa reconèixer el valor del coneixement indígena, preservar patrimoni amenaçat i mobilitzar els sectors creatius com a motor de consciència ecològica. És un pas endavant respecte a textos anteriors, però continua sense afrontar les contradiccions internes: els grans esdeveniments culturals, el turisme massiu vinculat al patrimoni o la petjada ecològica de la digitalització cultural. El discurs sobre sostenibilitat continua sent, massa sovint, un exercici d'autojustificació més que un replantejament profund.

També destaca l'apartat específic sobre **IA i cultura**, que apareix per primer cop. Aquí emergeix la tensió més contemporània: d'una banda, es veu la IA com a eina de salvaguarda i difusió; de l'altra, es reconeix la necessitat de protegir drets d'autoria i combatre els usos discriminatoris. Però l'equilibri entre oportunitat i amenaça queda poc resolt. Sense marcs jurídics clars i sense capacitat real d'incidir en les grans plataformes digitals, el risc és que la Unesco acabi posant un segell ètic a processos que escapen al control dels estats.

Mondiacult 2025 reforça la idea de la cultura com a **bé públic mundial**, un principi que té un valor polític indiscutible. En temps de guerres i fractura geopolítica, afirmar que la cultura és condició de pau i cooperació internacional és un gest simbòlic necessari. Però no n'hi ha prou amb proclamar-ho: cal establir instruments de governança cultural global capaços de fer front al tràfic il·lícit, a les desigualtats en la circulació de béns culturals i a l'exclusió digital.

En definitiva, el document de Barcelona és un nou pas en la consolidació d'un relat global sobre cultura i desenvolupament. Però la seva eficàcia dependrà de si els estats i organismes multilaterals passen de la declaració al compromís verificable. Sense pressuposts assignats, calendaris de desplegament i mecanismes d'avaluació, les paraules continuaran sent més solemnes que transformadores. Mondiacult 2025 ens deixa, doncs, amb una paradoxa: reafirma la centralitat de la cultura en el futur de les societats, però alhora mostra la fragilitat de la política cultural global quan es limita a la retòrica sense obligacions. El repte ara és que la comunitat cultural internacional reclami amb més força allò que els textos diplomàtics només suggereixen: passar de les proclames al canvi estructural.

Referència

Unesco. (2025). *Documento final de Mondiacult 2025: Conferencia mundial sobre políticas culturales y desarrollo sostenible, Barcelona, 29 de septiembre-1 de octubre de 2025*.

Unesco. <https://www.cultura.gob.es/declaracion-final-mondiacult2025.pdf> [3]

Si en voleu saber més, podeu consultar el web oficial de la Unesco: [MONDIACULT 2025 | UNESCO](#) [4]

Categories: Actualitat

Categories: Articles i anàlisi

Tags: polítiques culturals

Tags: drets culturals

Tags: governança cultural

Tags: cultura i sostenibilitat

Tags: treball cultural i professionals

- [5]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2025/10/declaracion-final-mondiacult>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://www.unesco.org/sites/default/files/medias/fichiers/2022/09/6.MONDIACULT_ES_DRAFT%20FINAL%20DECLARATION_FINAL_1.pdf

[3] <https://www.cultura.gob.es/dam/jcr:7adc95cc-7c6b-4cc5-b935-bae3ab872a2a/251001-declaracion-final-mondiacult2025.pdf>

[4] <https://www.unesco.org/es/mondiaicult>

[5] <https://interaccio.diba.cat/node/10215>